

Ärende: VN/30583/2023

## **Begäran om utlåtande om utkastet till statsrådets landsbygdspolitiska redogörelse till riksdagen**

### **1. Generella iakttagelser**

**Vilka tankar väcker utkastet till redogörelsen? Obs. Meddela här ifall du som privatperson vill att ditt utlåtande publiceras på projektsidorna.**

-

### **2. Landsbygdspolitiska planeringssystemet**

**Är synpunkterna som nämns i anknytning till landsbygdspolitiska planeringssystemet relevanta?**

-

**Fattas något perspektiv som borde tilläggas?**

Finlandssvenskt perspektiv på landsbygdspolitik

Det finlandssvenska perspektivet är en del av Finlands tvåspråkiga identitet och behöver synliggöras i den nationella landsbygdspolitiken.

#### **1. Språk och service**

På landsbygden och i skärgården är tillgången till service på svenska avgörande för att människor ska kunna bo kvar och trivas.

- Tvåspråkiga tjänster måste vara fullt tillgängliga i praktiken, inte bara på papper.
- Brist på svenskkunnig personal inom vård, skola och äldreomsorg är ett växande problem.
- Digitala tjänster måste alltid fungera på båda nationalspråken.

- Tvåspråkigheten och kulturarven är resurser som förbättrar Finlands konkurrenskraft och säkerhet i ett ekonomiskt och geopolitiskt perspektiv. Tvåspråkigheten innebär bland annat att det är lätt att samarbeta på individnivå, regional nivå och nationell nivå med de andra nordiska länderna. Även ett kunskapsutbyte om landsbygds- och skärgårdsfrågor, inklusive kunnande om de areella näringarna, sker naturligt genom vårt gemensamma kulturarv med de övriga nordiska länderna.
- 

## 2. Utbildning och ungdomars framtid

För att trygga den finlandssvenska närvaron på landsbygden och i skärgården måste vi säkra:

- Små svenskspråkiga skolors fortlevnad.
  - Distansutbildningsmöjligheter på svenska, särskilt på gymnasie- och yrkesnivå.
  - Möjligheter för unga att återvända efter studier, med tillgång till bostäder och arbete.
- 

## 3. Arbete och företagande

Många kombinerar flera inkomstkällor: fiske, småföretag, turism, jordbruk och distansarbete.

- Stöd behövs för flersysselsättning och mikroföretag, inklusive rådgivning på svenska.
  - Digital infrastruktur är en grundförutsättning för att kunna driva företag och arbeta på distans.
- 

## 4. Infrastruktur och transporter

- Tillförlitlig färjetrafik och kollektivtrafik är livsviktig i skärgården.
  - Särskilda utmaningar finns med is- och väderförhållanden vintertid.
  - Vägnät och broar i glesbygd och skärgård kräver långsiktig underhållsplanering.
- 

## 5. Kultur och samhällsliv

- Svenskspråkiga föreningar och kulturaktörer är bärande för gemenskap och identitet.
- Ideellt arbete är grunden, men behöver långsiktig finansiering och erkännande som samhällsnytta. \_\_\_\_\_

## 6. Trygghet och beredskap

- Frivilliga brandkårer och lokala räddningstjänster är avgörande i glesbygden och skärgården.
  - Beredskap och kriskommunikation måste fungera på båda språken.
-

## 7. Digital tillgång och rättvisa

- Fiberutbyggnad och stabil mobiltäckning är lika viktigt som vägar.
  - E-tjänster måste vara tillgängliga, fungerande och fullständiga på svenska.
- 

## 8. Långsiktig livskraft

- Politiken bör underlätta att unga och barnfamiljer kan bo kvar eller återvända.
  - Bostadsmarknaden i kust- och skärgårdsområden behöver styras så att permanentboende prioriteras i attraktiva områden.
- 

## Sammanfattning

För att landsbygdspolitiken ska vara verkligt inkluderande måste den vara språkligt, kulturellt och geografiskt lyhörd.

Det finlandssvenska perspektivet innebär att språklig service, kulturell kontinuitet och praktiska lösningar för avstånd, transporter och digital tillgång vägs in i varje del av politiken.

---

## Nyckelbudskap – finlandssvensk landsbygd och skärgård

1. Språkgaranti i praktiken – service, vård och digitala tjänster måste fungera på svenska, inte bara i teorin.
2. Levande skolor – små svenskspråkiga skolor och distansutbildning på svenska är avgörande för inflyttning och kvarboende.
3. Arbetsliv som fungerar lokalt – stöd för småföretag, flersysselsättning och distansarbete på svenska.
4. Tillgänglighet året runt – fungerande färjetrafik, kollektivtrafik och vägar även vid is och hårt väder.
5. Kultur som motor – svenskspråkiga föreningar och kulturaktörer håller ihop lokalsamhället och måste få långsiktigt stöd.
6. Bostäder för fastboende – säkra att unga och barnfamiljer kan återvända och bosätta sig permanent i kust- och skärgårdsområden.

### 3. Lägesbild och förändringsfaktorer på landsbygden

Är synpunkterna angående lägesbilden och förändringsfaktorerna på landsbygden väsentliga?

-

Fattas något perspektiv som borde tilläggas, med tanke på redogörelsens syfte och mål?

-

### 4. Nationell landsbygdsvision

Är den beskriva landsbygdsvisionen relevant?

-

Fattas någon synpunkt som borde tilläggas, med tanke redogörelsens syfte och mål?

-

### 5. Tväradministrativa mål och utvecklingsförslag

Är de sektorsövergripande målen (5 st.) och utvecklingsrekommendationerna (24 st.,) som identifierats i redogörelsen, relevanta?

-

Vilka är de viktigaste tväradministrativa målen? (1- 3 st.).

-

Specifika kommentarer om målen kan ges här:

-

Vilka är de viktigaste utvecklingsrekommendationerna? (1–5 st.). (Ange numret på rekommendationen, 1 - 24)

-

Saknas det någon nationellt viktigt perspektiv som borde tilläggas till de tväradministrativa målen eller utvecklingsrekommendationerna?

-

Specifika kommentarer angående utvecklingsrekommendationerna kan ges här:

-

6. Bilaga: Beskrivning av lägesbild och förändringsfaktorerna på landsbygden  
(Publiceras på svenska i början av juli)

Är lägesbilden och förändringsfaktorerna som beskrivs i bilagan relevanta?

-

Saknas det någon nationellt viktigt perspektiv i beskrivningen av lägesbild och förändringsfaktorerna?

-

## 7. Andra iakttagelser

Finns det andra kompletteringsbehov i redogörelsen?

Finlandssvenskt perspektiv på landsbygdspolitik

Det finlandssvenska perspektivet är en del av Finlands tvåspråkiga identitet och behöver synliggöras i den nationella landsbygdspolitiken.

### 1. Språk och service

På landsbygden och i skärgården är tillgången till service på svenska avgörande för att människor ska kunna bo kvar och trivas.

- Tvåspråkiga tjänster måste vara fullt tillgängliga i praktiken, inte bara på papper.
- Brist på svenskkunnig personal inom vård, skola och äldreomsorg är ett växande problem.
- Digitala tjänster måste alltid fungera på båda nationalspråken.
- Tvåspråkigheten och kulturarven är resurser som förbättrar Finlands konkurrenskraft och säkerhet i ett ekonomiskt och geopolitiskt perspektiv. Tvåspråkigheten innebär bland annat att det är lätt att samarbeta på individnivå, regional nivå och nationell nivå med de andra nordiska länderna. Även ett kunskapsutbyte om landsbygds- och skärgårdsfrågor, inklusive kunnande om de areella näringarna, sker naturligt genom vårt gemensamma kulturarv med de övriga nordiska länderna.

---

### 2. Utbildning och ungdomars framtid

För att trygga den finlandssvenska närvaron på landsbygden och i skärgården måste vi säkra:

- Små svenskspråkiga skolors fortlevnad.
- Distansutbildningsmöjligheter på svenska, särskilt på gymnasie- och yrkesnivå.
- Möjligheter för unga att återvända efter studier, med tillgång till bostäder och arbete.

---

### 3. Arbete och företagande

Många kombinerar flera inkomstkällor: fiske, småföretag, turism, jordbruk och distansarbete.

- Stöd behövs för flersysselsättning och mikroföretag, inklusive rådgivning på svenska.
  - Digital infrastruktur är en grundförutsättning för att kunna driva företag och arbeta på distans.
- 

#### 4. Infrastruktur och transporter

- Tillförlitlig färjetrafik och kollektivtrafik är livsviktig i skärgården.
  - Särskilda utmaningar finns med is- och väderförhållanden vintertid.
  - Vägnät och broar i glesbygd och skärgård kräver långsiktig underhållsplanering.
- 

#### 5. Kultur och samhällsliv

- Svenskspråkiga föreningar och kulturaktörer är bärande för gemenskap och identitet.
- Ideellt arbete är grunden, men behöver långsiktig finansiering och erkännande som samhällsnytta. \_\_\_\_\_

#### 6. Trygghet och beredskap

- Frivilliga brandkårer och lokala räddningstjänster är avgörande i glesbygden och skärgården.
  - Beredskap och kriskommunikation måste fungera på båda språken.
- 

#### 7. Digital tillgång och rättvisa

- Fiberutbyggnad och stabil mobiltäckning är lika viktigt som vägar.
  - E-tjänster måste vara tillgängliga, fungerande och fullständiga på svenska.
- 

#### 8. Långsiktig livskraft

- Politiken bör underlätta att unga och barnfamiljer kan bo kvar eller återvända.
  - Bostadsmarknaden i kust- och skärgårdsområden behöver styras så att permanentboende prioriteras i attraktiva områden.
- 

#### Sammanfattning

För att landsbygdspolitiken ska vara verkligt inkluderande måste den vara språkligt, kulturellt och geografiskt lyhörd.

Det finlandssvenska perspektivet innebär att språklig service, kulturell kontinuitet och praktiska lösningar för avstånd, transporter och digital tillgång vägs in i varje del av politiken.

---

#### Nyckelbudskap – finlandssvensk landsbygd och skärgård

1. Språkgaranti i praktiken – service, vård och digitala tjänster måste fungera på svenska, inte bara i teorin.
2. Levande skolor – små svenskspråkiga skolor och distansutbildning på svenska är avgörande för inflyttning och kvarboende.
3. Arbetsliv som fungerar lokalt – stöd för småföretag, flersysselsättning och distansarbete på svenska.
4. Tillgänglighet året runt – fungerande färjetrafik, kollektivtrafik och vägar även vid is och hårt väder.
5. Kultur som motor – svenskspråkiga föreningar och kulturaktörer håller ihop lokalsamhället och måste få långsiktigt stöd.
6. Bostäder för fastboende – säkra att unga och barnfamiljer kan återvända och bosätta sig permanent i kust- och skärgårdsområden.

Gestrin Anna  
Svenska Finlands folkting